

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ŠIAULIŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Tarybos susirinkimo data: 2025 m. lapkričio 04 d.

Tarybos susirinkimo vieta : posėdis vyko nuotoliniu būdu per internetinę platformą „Zoom“ .

Sprendimą priėmė Šiaulių regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai: Andrius Vernys, Dalius Puzinas, Renata Laivytė, Kristijonas Murauskas, Loreta Paulauskienė, Laimonas Bogušas, Ilona Vaznonienė, Edmundas Benetis, Andrius Byčėnkovas.

Susirinkimo pirmininkas: Kristijonas Murauskas.

Susirinkimo sekretorė: Dalia Šidlauskienė.

Nusišalinę Tarybos nariai: nebuvo.

Susirinkime dalyvavo kviestiniai asmenys: Kultūros paveldo departamento prie kultūros ministerijos Šiaulių teritoriniam skyriui vedėja Vita Martinaitienė.

Susirinkimo viešojoje dalyje dalyvavę svečiai: istorikas dr. Ernestas Vasiliauskas.

Susirinkime dalyvavo Pareiškėjas: Joniškio rajono architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjas Artūras Pališkevičius, vyriausioji architektė Edita Kubilienė.

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) gavo Joniškio rajono savivaldybės prašymus Šiaulių regioninėje architektų taryboje svarstyti:

1. Teritorijoje projektuojamų objektų, kurių architektūrinėms idėjoms įvertinti privaloma skelbti architektūrinius konkursus, savivaldybės tarybos tvirtinimui gairių projektas turi būti teikiamas regioninės architektūros tarybos išvadai gauti.

2. Dėl architektūrinių, urbanistinių ir viešojo intereso požiūriu reikšmingo objekto rengiamų projektinių pasiūlymų kokybės vertinimo ir/ar pasiūlymų dėl projektuojamo objekto kokybės „Administracinio pastato (5.1) (administracinės paskirties grupės), keičiant paskirtį į prekybos paskirtį (4.3.) (komercinės paskirties grupės), Miesto a. 2, Joniškis, rekonstravimo projektas.“ dokumentaciją (toliau – Projektas). Vadovaujantis LR statybos įstatymo 27 straipsnio 9’ dalimi, pateikti išvadą, ar Projektas atitinka šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies ir LR architektūros įstatymo 3 skyriaus 11 reikalavimus.

Įvertinti Projektą pagal architektūros kokybės kriterijus, nurodytus Architektūros įstatymo 11 straipsnyje.

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Projekto pavadinimas: „Administracinio pastato (5.1) (administracinės paskirties grupės), keičiant paskirtį į prekybos paskirtį (4.3.) (komercinės paskirties grupės), Miesto a. 2, Joniškis, rekonstravimo projektas.“

Projektuojamo statinio adresas: Miesto a. 2, Joniškio m. sav.

Statinio paskirtis: administracinės paskirties pastatai.

Statybos rūšis: rekonstravimas.

Statinio kategorija: neypatingasis statinys.

Projekto stadija: Projektiniai pasiūlymai.

Projektuotojas: UAB „Architekto“.

Projekto vadovas: Toma Kartočienė, at. Nr. A1582.

Projekto architektūrinės dalies vadovas: Toma Kartočienė, at. Nr. A 1582

Projekto užsakovas: UAB „INDUSTRY 7“.

Projekto svarstymui pateikti dokumentai ir jų priedai:

1. „Administracinio pastato (5.1) (administracinės paskirties grupės), keičiant paskirtį į prekybos paskirtį (4.3.) (komercinės paskirties grupės), Miesto a. 2, Joniškis, rekonstravimo projektas.“ projektinių pasiūlymų projekto atnaujintą bylą. (Aiškinamasis raštas, specialieji architektūros reikalavimai, specialieji paveldosaugos reikalavimai, techninės sąlygos, sklypo sutvarkymo planai, aukštų planai, fasadai, pjūviai, vizualizacijos - 3d modelis, projektiniai pasiūlymai), byla PP – 67 psl.

2. Joniškio miesto iniciatyvinės grupės pastabos dėl projekto Miesto a. 2, Joniškioje projektinių pasiūlymų, byla 5 psl.

3. Žiemgalos kultūros draugijos Joniškio skyriaus raštas dėl projekto Miesto a. 2 Joniškioje projektinių pasiūlymų, psl.

4. Jonišio rajono savivaldybės mero prašymas dėl rekomendacijų, (1 psl.).

Svarstymo tikslas: *Pirmas klausimas* „Teritorijoje projektuojamų objektų, kurių architektūrinėms idėjoms įvertinti privaloma skelbti architektūrinius konkursus, savivaldybės tarybos tvirtinimui gairių projektas turi būti teikiamas regioninės architektūros tarybos išvadai gauti“ remiantis gauta informacija, kad bus atsižvelgta į STT gautą raštą, nebuvo pristatomas ir nagrinėjamas.

Antras klausimas. RAT turi pateikti išvadą dėl Administracinio pastato (5.1) (administracinės paskirties grupės), keičiant paskirtį į prekybos paskirtį (4.3.) (komercinės paskirties grupės), atskirame sklype (Miesto a. 2, Jonišio m.), rekonstravimo projekto projektinių pasiūlymų pagal LR Architektūros įstatyme nurodytus Architektūros kokybės kriterijus.

Sprendimui (išvadai) reikšmingos svarstymo aplinkybės: Autoriai nedalyvauja. Projekto sprendinius pristatė Jonišio rajono architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjas A. Pališkevičius.

Sklypas yra Jonišio m. centrinėje dalyje, senamiestyje. Sklypui galioja Jonišio m. bendrojo plano sprendiniai (2012-11-22). Projektuojamas pastatas patenka į nekilnojamos kultūros vertybės-Joniškio miesto istorinė dalies teritoriją (kodas 170849), Senojo miesto vieta (kodas 30329). Taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose, jų apsaugos zonoje. Visuomenei svarbus statinys. Parengta panoraminių vaizdų, perspektyvų nepakankamai. Pasigendama gatvių išklotinių. Pateiktas pastato planas, fasada. Pristatomame projekte keičiamas pastatą tūris, dingsta fasado centrinė ašis. Sumažintas pastato aukštis, atsisakoma karnizo. Sklypo dalyje neaiški transporto schema, parkavimas, sklypo apželdinimo projekto dalis. Suabejota dėl projekto statybos rūšies. Rekonstravimo atveju, būtini archeologiniai tyrimai.

III. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS ARGUMENTAI

Kvartalas, kuriame yra projektuojamas objektas yra miesto centro teritorijoje. Tai – svarbi sudėtinė reprezentacinės miesto teritorijos dalis – miesto įvaizdį formuojantis darinys. Projektuojamo pastato architektūrinės kokybės svarba yra didelė. Projektuojamo pastato naudojimo paskirtis ir pobūdis bei jų apimtys iš esmės neprieštarauja susiklosčiusiai polifunkcinei struktūrai. Istoriniame kvartale turi būti tinkamas balansas tarp visuomeninės, kultūrinės, gyvenamosios ir komercinės funkcijos.

Tarybos nariams didžiausias abejones kėlė projektuojamo pastato tūrių komponavimas, fasadų sprendiniai, bei architektūros kokybės kriterijų, būtinų senamiesčio situacijai, atitikimas. Taryba konstatavo, kad trūksta senamiesčio siluetų analizės, išklotinių iš svarbių taškų. Nepateikta urbanistinė analizė. Neanalizuotos gretimbės, užstatymo linijos išlaikymas. Pastatas pagrindė nagrinėjamas Miesto a. išklotinėje, o labai svarbi išklotinė nuo sinagogų pusės nesuvaldyta.

Svarstymui pateikta medžiaga yra nepakankama. Abejojama dėl projektuojamo pastato tūrio įkomponavimo į esamą urbanistinę struktūrą, pristatytos fasadų apdailos medžiagos nebūdingos esamai situacijai, atsisakoma senamiesčio architektūrai būdingų detalių. Suabejota projektuojamo pastato tinkamumu senamiesčio vizualiniam identitetui.

IV. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Šiaulių RAT priėmė sprendimą, kad pateikti projektinių pasiūlymų sprendiniai **neatitinka** LR Architektūros įstatyme nurodytiems Architektūros kokybės kriterijams (11 str.): 1) urbanistinio integralumo (pastatas yra istorinėje miesto aikštėje, vienas iš išklotinė formuojančių statinių). Vertinant istorinės aikštės kontekste, pastatas nėra integralus jos objektas. Net ir šiuolaikinis pastatas istoriniame kontekste, rodantis, kad yra šiuolaikinis objektas, turi kompozicinę, estetinę prasme būti derantis kontekste 2) santykio su paveldėtomis vertybėmis, 3) inovatyvumas (istorinėje aplinkoje, istorinėje urbanistinėje struktūroje projektuojamas utilitarus, generinis pastatas. Pagrindinio fasado architektūrinė išraiška, kompozicija neatitinka konteksto), 4) vientisa architektūrinė idėja ir estetika - vientisos architektūrinės idėjos nėra, estetika foninė, neišraiškinga, negerinanti centrinės miesto dalies įvaizdžio, nestiprinanti istorinio miesto – Jonišio identiteto.

V. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS REKOMENDACIJOS

Šiaulių regiono architektūros taryba projekto autoriams rekomenduoja atsižvelgiant į pateiktas pastabas, ieškoti alternatyvių projekto sprendinių, paremtų privalomais tyrimais ir analizėmis bei pagrįstų teisiškai teisingai parengtais bei patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais.

Būtina parengti gatvės išklotinę joje įkomponuojant naujai projektuojamą pastatą.
Papildyti charakteringomis vizualizacijomis iš Žemaitės g. ir Miesto aikštės.

Posėdžio pirmininkas

 Kristijonas Murauskas

Posėdžio sekretorė

 Dalia Šidlauskienė